
آناتومی و مورفولوژی دندان

سرپرست مترجمین و گردآورندگان:

دکتر سید مصطفی معظمی

(دانشیار بخش ترمیمی و عضو مرکز تحقیقات دانشکده دندانپزشکی مشهد)

ترجمه:

دکتر سارا توکلی‌زاده (استادیار بخش پروتز دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی)

دکتر سارا مجیدی‌نیا (استادیار بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی مشهد)

دکتر الهه محمودی‌هاشمی (استادیار بخش رادیولوژی دانشکده دندانپزشکی بجنورد)

دکتر هیلا حاجی‌زاده (دانشیار بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی مشهد)

عنوان و نام پدیدآور	: آناتومی و مورفولوژی دندان، معظمی، مصطفی، ۱۳۴۲
مشخصات نشر	: تهران: رویان پژوه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۵ ص: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۲-۶۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: ترجمه و گردآوری: سارا توکلی زاده - سارامجیدی نیا - الهه محمودی هاشمی - هیلا حاجی زاده.
یادداشت	: عنوان اصلی: Wheelers dental anatomy physiology and occlusion.
شناسه افزوده	: معظمی، مصطفی، ۱۳۴۲
شناسه افزوده	: توکلی زاده، سارا، ۱۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۲۶۱۲۱

آناتومی و مورفولوژی دندان

ترجمه: دکتر سید مصطفی معظمی، دکتر سارا توکلی زاده، دکتر سارا مجیدی نیا،
دکتر الهه محمودی هاشمی، دکتر هیلا حاجی زاده

ناشر: رویان پژوه
نوبت چاپ: اول - ۹۴
صفحات آرا: شادی حمیدی
چاپ و صحافی: بهمن
قطع و تعداد صفحات: رحلی - ۱۹۵
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۸۰۰۰ تومان

شابک: 978-600-7562-66-6

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به ناشر است و هرگونه تکثیر، بازنویسی، خلاصه برداری و یا برداشت به هر نحوی بدون اجازه کتبی از ناشر مجاز نبوده و منجر به پیگرد قانونی می باشد.

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و منیری جاوید (روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران)
ساختمان امیرکبیر، طبقه سوم
تلفن: ۶۶۴۸۶۳۷۳ - ۶۶۹۷۰۷۴۰

فهرست

۴۱.....	سطح مزیاال	۹	پیشگفتار
۴۱.....	سطح دیستال	۱۵	فصل اول: درآمدی بر آناتومی دندان
۴۱.....	سطح اینسایزال	۱۵.....	ساختار سیستم دندانی (مرور)
۴۱.....	سطح لبیاال	۱۶.....	اصطلاحات
۴۳.....	سطح لینگوال	۱۶.....	فرمول دندانی پستانداران (فرمولی برای دندان های پستانداران)
۴۳.....	سطح مزیاال	۱۷.....	سیستم های شماره گذاری دندان
۴۳.....	سطح دیستال	۲۱.....	تقسیم بندی به یک سوم، لاین انگل ها (زوایای خطی) و بیویوتیک
۴۳.....	سطح اینسایزال	۲۱.....	انگل ها (زوایای نقطه ای)
۴۴.....	سطح باکال	۲۴.....	ترسیم و تراش دندان
۴۵.....	سطح لینگوال	۲۵.....	اندازه های دندان ها
۴۶.....	سطح مزیاال	۳۳.....	فصل دوم: چرخه زندگی
۴۶.....	سطح دیستال	۳۳.....	چرخه زندگی
۴۶.....	سطح اکلوزال	۳۳.....	اهمیت دندان های شیری
۴۸.....	مولر دوم ماگزیاال	۳۳.....	فهرست اصطلاحات
۴۸.....	سطح باکال	۳۴.....	تفاوت های اصلی بین دندان های شیری و دائمی
۴۸.....	سطح لینگوال	۳۵.....	پالپ چمبر و کانال های پالپ
۴۸.....	سطح مزیاال	۳۶.....	توضیح کاملی از هر یک از دندان های شیری
۴۹.....	سطح دیستال	۳۶.....	سطح لبیاال
۴۹.....	سطح اکلوزال	۳۸.....	سطح لینگوال
۴۹.....	سطح باکال	۳۸.....	سطوح مزیاال و دیستال
۵۰.....	سطح لینگوال	۳۹.....	سطح اینسایزال
۵۱.....	سطح مزیاال	۴۰.....	سطح لبیاال
۵۱.....	سطح دیستال	۴۱.....	سطح لینگوال
۵۱.....	سطح اکلوزال		

۸۷	نمای لینگوال
۸۷	نمای مزبال
۸۸	نمای دیستال
۸۸	نمای اینسایزال
۸۹	کانین فک پایین
۹۰	نمای لبیال
۹۴	نمای لینگوال
۹۴	نمای مزبال
۹۴	نمای دیستال
۹۵	نمای اینسایزال

فصل ششم: پرمولرهای دائمی فک بالا..... ۹۷

۹۷	پرمولر اول فک بالا
۱۰۰	نمای باکال
۱۰۳	نمای لینگوال
۱۰۳	نمای مزبالی
۱۰۶	نمای دیستالی
۱۰۶	نمای اکلوزالی
۱۰۷	پرمولر دوم فک بالا
۱۰۹	نمای باکال
۱۰۹	نمای لینگوال
۱۰۹	نمای مزبال
۱۰۹	نمای دیستال
۱۱۱	نمای اکلوزال

فصل هفتم: پرمولرهای دائمی فک پایین..... ۱۱۳

۱۱۳	پرمولر اول فک پایین
۱۱۵	نمای باکالی
۱۱۹	نمای لینگوالی
۱۱۹	نمای مزبالی
۱۲۰	نمای دیستالی
۱۲۰	نمای اکلوزالی
۱۲۱	پرمولر دوم فک پایین
۱۲۲	نمای باکالی
۱۲۲	نمای لینگوالی

۵۲	مولر دوم فک پایین
۵۲	سطح باکال
۵۲	سطح لینگوال
۵۲	سطح مزبال
۵۲	سطح دیستال
۵۲	سطح اکلوزال

فصل سوم: ثنایای دائمی بالا..... ۵۵

۵۵	ثنایای میانی فک بالا
۵۸	نمای لبیال
۶۱	نمای لینگوال
۶۱	نمای مزبال
۶۲	نمای دیستال
۶۲	نمای اینسایزال
۶۲	ثنایای طرفی فک بالا
۶۳	نمای لبیال
۶۵	نمای لینگوال
۶۵	نمای مزبال
۶۷	نمای دیستال
۶۷	نمای اینسایزال

فصل چهارم: ثنایاهای دائمی فک پایین..... ۶۹

۶۹	ثنایای میانی فک پایین
۶۹	نمای لبیال
۷۱	نمای لینگوال
۷۲	نمای مزبال
۷۵	نمای دیستال
۷۵	نمای اینسایزال
۷۵	ثنایای طرفی فک پایین
۷۹	نمای لبیال و لینگوال
۷۹	نمای مزبال و دیستال
۷۹	نمای اینسایزال

فصل پنجم: کانینهای دائمی: فک بالا و فک پایین ۸۱

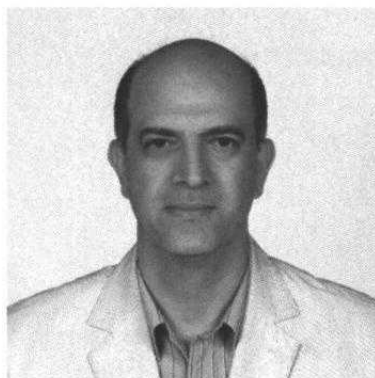
۸۱	کانین فک بالا
۸۳	نمای لبیال

۱۵۷ سطح دیستال	۱۲۵ نمای مزیالی
۱۵۷ سطح اکلوزال	۱۲۵ نمای دیستالی
۱۵۹ مولر سوم مندیبل	۱۲۵ نمای اکلوزالی
۱۶۳ فصل دهم: اتاقتک پالپ و کانال ها	۱۲۷ فصل هشتم: مولرهای دائمی فک بالا
۱۶۳ پالپ، اتاقتک پالپ و کانال ها	۱۲۷ مولر اول بالا
۱۶۳ رادیوگرافی ها	۱۲۹ سطح باکال
۱۶۵ فورامن	۱۳۰ سطح لینگوال
۱۶۵ تعیین حدود حفره پالپ و کانال	۱۳۱ سطح مزیال
۱۶۶ شاخک های پالپ	۱۳۴ سطح دیستال
۱۶۶ کاربردهای کلینیکی	۱۳۴ سطح اکلوزال
۱۶۷ حفره پالپ در دندان های فک بالا	۱۳۷ مولر دوم ماگزینا
۱۶۷ مقطع لبیولینگوال (شکل ۸-۱۰، A):	۱۳۸ سطح باکال
۱۶۷ مقطع مزیدیستال (شکل B، ۸-۱۰):	۱۳۹ سطح لینگوال
۱۶۷ مقطع سرویکال (شکل C، D، ۸-۱۰):	۱۴۰ سطح مزیال
۱۶۸ مقطع لبیولینگوال (شکل ۹-۱۰، A):	۱۴۰ سطح دیستال
۱۶۸ مقطع مزیدیستال (شکل ۹-۱۰، B):	۱۴۰ سطح اکلوزال
۱۶۸ مقطع لبیولینگوال (شکل D، ۱۰-۱۰، A):	۱۴۰ مولر سوم ماگزینا
۱۶۹ مقطع مزیدیستال (شکل B، E، ۱۰-۱۰):	۱۴۱ سطح باکال
۱۶۹ مقطع باکولینگوال (شکل A، D، ۱۰-۱۱):	۱۴۱ سطح لینگوال
۱۷۰ مقطع مزیدیستال (شکل B، E، ۱۰-۱۱):	۱۴۱ سطح مزیال
۱۷۱ مقطع سرویکال (شکل C، ۱۰-۱۱):	۱۴۲ سطح دیستال
۱۷۱ مقطع باکولینگوال (شکل A، D، ۱۰-۱۲):	۱۴۲ سطح اکلوزال
۱۷۲ مقطع مزیدیستال (شکل B، E، ۱۰-۱۲):	۱۴۵ فصل نهم: مولرهای دائمی مندیبل
۱۷۲ مقطع سرویکال (شکل C، ۱۰-۱۲):	۱۴۵ مولر اول پایین
۱۷۲ مقطع باکولینگوال (شکل A، D، ۱۰-۱۳):	۱۴۵ سطح باکال
۱۷۴ مقطع مزیدیستال (شکل B، E، ۱۰-۱۳):	۱۵۰ سطح لینگوال
۱۷۴ مقطع سرویکال (شکل C، ۱۰-۱۳):	۱۵۱ سطح مزیال
۱۷۴ مقطع میانی ریشه (شکل C، ۱۰-۱۳):	۱۵۲ سطح دیستال
۱۷۴ مقطع باکولینگوال (شکل A، D، ۱۰-۱۴):	۱۵۳ سطح اکلوزال
۱۷۴ مقطع مزیدیستال (شکل B، E، ۱۰-۱۴):	۱۵۵ مولر دوم مندیبل
۱۷۵ مقطع سرویکال (شکل C، ۱۰-۱۴):	۱۵۶ سطح باکال
۱۷۵ مقطع میانی ریشه (شکل C، ۱۰-۱۴):	۱۵۷ سطح لینگوال
۱۷۶ حفرات پالپ در دندان های فک پایین	۱۵۷ سطح مزیال

- ۱۸۱.....مقطع باکولینگوال (شکل ۱۰-۲۲, A,D) (۱۸۱)
- ۱۸۴.....مقطع باکولینگوال (شکل ۱۰-۲۳, A,D) (۱۸۴)
- ۱۸۵.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۲۳, B,E) (۱۸۵)
- ۱۸۵.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۲۳, C, ۱-۵) (۱۸۵)
- ۱۸۵.....مقطع میانی ریشه (شکل ۱۰-۲۳, C, ۶-۹) (۱۸۵)
- ۱۸۶.....مقطع باکولینگوال (شکل ۱۰-۲۴, A,D) (۱۸۶)
- ۱۸۷.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۲۴, B,E) (۱۸۷)
- ۱۸۷.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۲۴, C, ۱-۵) (۱۸۷)
- ۱۸۷.....مقطع میانی ریشه (شکل ۱۰-۲۴, C, ۶) (۱۸۷)
- ۱۸۷.....رادیوگرافی اتاقک پالپ و کانال ها (۱۸۷)
- ۱۸۷.....شکستگی های تاج و ریشه (۱۸۷)
- ۱۹۳.....واژه یاب (۱۹۳)
- ۱۷۶.....مقطع لبیولینگوال (شکل ۱۰-۱۶, A,D) (۱۷۶)
- ۱۷۷.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۱۶, B,E) (۱۷۷)
- ۱۷۷.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۱۶, C) (۱۷۷)
- ۱۷۷.....مقطع لبیولینگوال (شکل ۱۰-۱۸, A,D) (۱۷۷)
- ۱۷۹.....مقطع لبیولینگوال (شکل ۱۰-۱۹, A,D) (۱۷۹)
- ۱۸۰.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۱۹, B,E) (۱۸۰)
- ۱۸۰.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۱۹, C) (۱۸۰)
- ۱۸۰.....مقطع باکولینگوال (شکل ۱۰-۲۰, A,D) (۱۸۰)
- ۱۸۱.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۲۰, B,E) (۱۸۱)
- ۱۸۱.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۲۰, C) (۱۸۱)
- ۱۸۱.....مقطع باکولینگوال (شکل ۱۰-۲۱, A,D) (۱۸۱)
- ۱۸۱.....مقطع مزودیستال (شکل ۱۰-۲۱, B,E) (۱۸۱)
- ۱۸۱.....مقطع سرویکال (شکل ۱۰-۲۱, C) (۱۸۱)

پیشگفتار

الحمد....

از دیرباز تمنای نگارش کتب مختلف که ناشی از حس انجام مسئولیت و وظیفه بوده است در ذهنم آمد و رفت می کرد. تالیف کتاب آناتومی دندان اولین این آرزوها بوده است که با همت بلند همکاران سخت کوش، عالم و مسئولیت پذیر چون سرکار خانم دکتر هیلا حاجی زاده و سرکار خانم دکتر سارا مجیدی نیا و سرکار خانم دکتر سارا توکلی زاده و سرکار خانم دکتر الهه محمودی به تحقق پیوست. این کتاب مشتمل بر نکات اصلی آناتومی دندان برگرفته از کتاب *Wheeler's Dental Anatomy, Physiology and Occlusion* می باشد که به همراه آن سلیقه و نظر مولفین به مطالب درس دنتال آناتومی در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه لومالیندا-کالیفرنیا آراسته است تا فرصتی برای گسترش علم و مقایسه آن فراهم آید، باشد که موجب پویایی هرچه بیشتر دانش آموختگان عزیز ایران اسلامیمان واقع گردد.

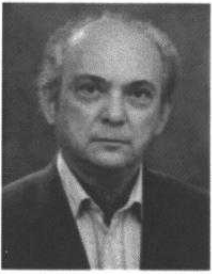
درخواست استفاده از تصاویر اطلس دنتال آناتومی مربوط به پرفسور Charles Goodacre و تقاضای بهره گیری از اسلایدهای آموزشی درس مربوطه که توسط پرفسور Daniel Tan در آن دانشگاه تدریس می گردد توسط اینجانب مستقیماً و حضوراً مطرح و با موافقت و ابراز خوشنودی این دو بزرگوار روبرو شده و چنانچه ملاحظه می کنید CD مرتبط، به کتاب ضمیمه شده است. یقیناً دانشجویان خلاق و مبتکر و همکاران موافق و اساتید برجسته ترمیمی، پروتز و نیز سایر رشته های دندانپزشکی با احساس مسئولیت و نیک اندیشی که در تمامی آنان سراغ داریم ما را از نظرات، پیشنهادات، اصلاحات و نکات ویژه که به غنای هرچه بیشتر چاپ های بعدی این کتاب خواهد افزود. بهره مند خواهند ساخت. با در نظر گرفتن این موضوع که اولین تجربه ها همیشه فضای اصلاح و بهبود را طلب می کنند، من و سایر همکاران ارجمندم، زحمات نا قابل مربوط به این کتاب را به تمامی معلمین، از ابتدا تاکنون هدیه می کنیم.

دکتر سید مصطفی معظمی

دانشیار بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

Email: moazzamim@mums.ac.ir

smm1342@yahoo.com

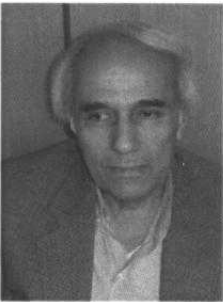

بسیار خوشحالم باعث افتخار است که آقای دکتر معظمی را همکار عزیزم خطاب کنم و جدای از اینها او را بخاطر روشهای انسانی و شهامتش بسیار دوست دارم. کتاب آناتومی دندان پایه و اساس علم و هنر دندانپزشکی است و مانند مدارست که تمام علوم دندانپزشکی به دور آن می‌چرخد. امیدواریم آقای دکتر معظمی و همکارانش همیشه موفق باشند.

دکتر ساسان قهرمانی

استاد اسبق بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

بدون تردید علم و هنر آناتومی دندان پایه و اساس رشته‌های متفاوت دندانپزشکی است. اطلاع کامل و کسب مهارت در خلق و بازسازی فرم و فانکشن دندان در کنار سایر علوم دندانپزشکی مکمل ارایه سرویس مطلوب به بیماران است. کتاب حاضر دسترنج جناب آقای دکتر سید مصطفی معظمی و همکار خانم دکتر هیلا حاجی‌زاده و سایر همکاران گرانقدرشان است که قطعاً امکان حصول به این علم و هنر را برای دانشجویان و همکاران عزیز تسهیل و فراهم می‌نماید.

دکتر معظمی دوران تحصیل دندانپزشکی عمومی و تخصصی را در دانشکده‌ای که من نیز از دانش‌آموختگان آنجا هستم طی کرده است، ولی بسیار خرسندم که در کسب علم و مهارت و تحقیق و خلاقیت عرصه را رها نکرده و همچنان از پیشتازان و مفاخر دندانپزشکی کشور اسلامی عزیزمان است. برای ایشان و همکاران ارجمندشان سلامتی و موفقیت روز افزون از درگاه ایزد منان خواستارم.

دکتر سید علی اکبر حسینی

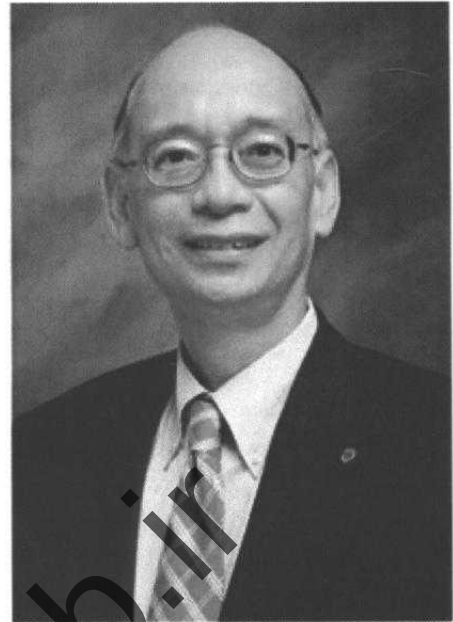
استاد اسبق بخش ترمیمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

Dear Dr. Moazzami,

Congratulations and well done on your translation of a highly respected and referenced Wheeler's Textbook on Dental Anatomy and Physiology. This was the text I learned tooth morphology with as a dental student, and throughout my years of teaching the first year dental students, this was one of the referenced textbooks I relied on. My PowerPoint lectures were compiled and condensed into a concise study on Tooth Morphology with the dental student in mind. Key points on unique characteristics as well as similarities of each tooth type are covered with the hope that these PowerPoint lectures would be helpful when reviewing for exams.

My deepest appreciation to Dr. Charles Goodacre, dean emeritus of Loma Linda University School of Dentistry, for providing information and artwork in compiling a thorough coverage of tooth morphology as described by several authors. As is true with the different descriptions from a number of individuals describing a picture, so it is also with describing a particular tooth. In an attempt to simplify and unify these descriptions, I have only used what the majority of the authors wrote. It is my hope that this will help to clarify information for the dental student.

Dr. Daniel Tan, DDS

Professor, Department of Restorative Dentistry

Loma Linda University School of Dentistry

Loma Linda, California

www.ketab.ir